

Wat leerde Jezus ons eigenlijk?

Afgelopen dinsdag stuurde Hans mij jullie thema voor de komende tijd door. Hij vroeg mij of ik wilde aansluiten aan dit thema. Met de duidelijke opmerking, dat als ik iets anders in gedachten had, ik dit zonder probleem kon doen.

Ik was wel in gedachte bezig met deze spreekbeurt, maar had nog geen duidelijke richting ontvangen.

Dus eerlijk is eerlijk, geen probleem, juist wel heel behulpzaam!

Hans heeft vorige week gesproken over het missie-statement van de Drie-eenheid, uit Lucas, waar Lucas Jesaja 61 aanhaalt

¹⁸De Geest van de Heer rust op mij,
want hij heeft mij gezalft.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft hij mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,
¹⁹om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'
Lucas 4: 18-19

Hierna begint de bediening van Jezus en Hij zegt: Kom tot inkeer, want het Koninkrijk van de hemel is nabij.

Want op aarde is het Koninkrijk weg, kwijtgeraakt hoe we met elkaar om kunnen gaan, zoals Hans het zei. Jezus kwam vertellen hoe God het bedoeld heeft vanaf het begin.

Kom in het Koninkrijk is Zijn uitnodiging

Wat is precies nu Zijn Koninkrijk?

Toen Hans dit thema stuurde, moest ik gelijk denken aan het missie-statement van onze kerk, hoop!

Wat leerde Jezus mij over Zijn Koninkrijk betekent?

28 ¶ Een van de schriftgeleerden die naar hen geluisterd had terwijl ze discussieerden, en gemerkt had dat hij hun correct had geantwoord, kwam dichterbij en vroeg: 'Wat is van alle geboden het belangrijkste gebod?'

29 Jezus antwoordde: 'Het voornaamste is: "Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer;

30 heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht."

31 Het op een na belangrijkste is dit: "Heb uw naaste lief als uzelf." Er zijn geen geboden belangrijker dan deze.'

32 De schriftgeleerde zei tegen hem: 'Inderdaad, meester, wat u zegt is waar: hij alleen is God en er is geen andere God dan hij,
33 en hem liefhebben met heel ons hart en met heel ons inzicht en met heel onze kracht, en onze naaste liefhebben als onszelf betekent veel meer dan alle brandoffers en andere offers.'
34 Jezus vond dat hij verstandig had geantwoord en zei tegen hem: 'U bent niet ver van het koninkrijk van God.'
Marcus 12: 28-34 NBV

Wat is het Koninkrijk van God?
Houden van God, houden van mensen, houden van jezelf

Ik wil vandaag ingaan op je naaste liefhebben. Want als we praten over wat Jezus ons leerde, heeft Hij daar nog wel iets op te zeggen

*27 ¶ Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten,
28 zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.
29 Als iemand je op de wang slaat, bied hem dan ook de andere wang aan, en weiger iemand die je je bovenkleed afneemt niet ook je onderkleed.
30 Geef aan ieder die iets van je vraagt, en eis je bezit niet terug als iemand het je afneemt.
31 Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.
32 Is het een verdienste als je liefhebt wie jullie liefhebben? Want ook de zondaars hebben degenen lief die hen liefhebben.
33 En is het een verdienste als je weldaden bewijst aan wie weldaden bewijzen aan jullie? Ook de zondaars handelen zo.
34 En is het een verdienste als je geld leent aan degenen van wie jullie iets terug verwachten? Ook zondaars lenen geld aan zondaars in de verwachting alles terug te krijgen.
35 Nee, heb je vijanden lief, doe goed en leen geld aan anderen zonder iets terug te verwachten; dan zullen jullie rijkelijk worden beloond, en zullen jullie kinderen van de Allerhoogste zijn, want ook hij is goed voor wie ondankbaar en kwaadwillig is.
36 Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is.
37 ¶ Oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden. Veroordeel niet, dan zul je niet veroordeeld worden. Vergeef, dan zal je vergeven worden.
38 Geef, dan zal je gegeven worden; een goede, stevig aangedrukte, goed geschudde en overvolle maat zal je worden toebedeeld. Want de maat die je voor anderen gebruikt, zal ook voor jullie worden gebruikt.'*
Lukas 6:27-38 NBV

*43 ¶ Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Je moet je naaste liefhebben en je vijand haten."
44 En ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen,
45 alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van je Vader in de hemel. Hij laat zijn zoon immers opgaan over goede en slechte mensen en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.*

46 Is het een verdienste als je liefhebt wie jou liefheeft? Doen de tollenaars niet net zo?

47 En als jullie alleen je broeders en zusters vriendelijk bejegenen, wat voor uitzonderlijks doe je dan? Doen de heidenen niet net zo?

*48 Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.
Mattheus 5:44-48 NBV*

Jezus zegt:

(27 ¶ Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik:) heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten,

28 zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

(44 En ik zeg jullie) heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen,

Laten we stil zijn en onze ogen even sluiten

Heb jij ook vijanden?

Hoeveel?

Of ben jezelf jouw grootste vijand?

Of is het het geen wie, maar een wat?

Misschien ken je het verhaal over Corrie ten Boom en haar leven. Een aangrijpend verhaal. Tijdens de Tweede Wereldoorlog verborg haar vader onderduikers in huis. Ook Corrie zelf zat in het verzet. Op een dag deed de Gestapo een inval bij hen thuis en vond de onderduikers. De vader van Corrie werd opgepakt en overleed door mishandeling in de gevangenis. Corrie en haar zus Betsie werden overgebracht naar een concentratiekamp, waar Betsie overleed. Maar Corrie kwam vrij.

Na de oorlog trok Corrie rond in Nederland en Duitsland als evangelist om te vertellen over de vergeving van Jezus Christus. Toen ze op een keer een lezing had gegeven, kwam er na afloop een man naar haar toe. Het bleek één van de kampbewakers te zijn, één van de ergste. Wat gaat er dan door je heen. Dan staat je vijand voor je. Medeschuldig aan de dood van je vader en je zus. En ook jijzelf hebt geleden. Wat doe je dan?

De Joden van Jezus' tijd zeiden: Zo iemand moet je haten. Want hij heeft *zoveel* Gods wet overtreden, dat hem alleen nog maar straf toekomt. Ze haalden dat onder andere uit Leviticus 19. Het staat daar wel niet zo letterlijk, maar daar wordt de liefde voor de naaste geboden, en de haat voor de broeder wordt verboden en ook de wraak op volksgenoten. Maar zeiden de Joden, buiten die kring, buiten de kring van familie, burens en kennissen, buiten de kring van ons volk, daar geldt de liefde dus niet. De vijanden mag je dus haten. Ja, die moet je zelfs haten als ze ons volk bedreigen. Zoals de Egyptenaren en de andere verdrukkers van het volk. Die werden gehaat.

Maar Jezus zegt iets anders:

'U hebt gehoord dat er gezegd is: U moet uw naaste liefhebben en uw vijand moet u haten. Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen;'

Dat is compleet het tegenovergestelde. En het lijkt onmogelijk. Jezus vraagt nu echt te veel.

Bij liefhebben kun je aan verschillende dingen denken. Veel mensen denken bij liefhebben aan een gevoel: iemand lief of aardig vinden, sympathie voor iemand ervaren. Liefhebben in de Bijbel staat zeker niet los van gevoelens. Maar de Bijbel legt bij de opdracht om lief te hebben de nadruk op de praktijk van de liefde die je laat zien door je daden.

Het is belangrijk om dat goed te zien. God zegt in de Bijbel: "Heb je naaste lief als jezelf." Dat betekent niet dat wij alle mensen sympathiek moeten vinden. Het betekent wel dat wij liefde bewijzen (!) aan iedereen die God op onze weg zet.

Jezus haalt een woord aan dat vroeger tegen Gods volk gezegd is. In dit geval gaat het niet om een gebod van God, maar om een gebod van God dat mensen veranderd hebben. Er zijn woorden uit weggehaald en aan toegevoegd. Het resultaat is dat daar precies het tegenovergestelde uitkomt van wat God heeft gezegd. Jezus gaat dat recht zetten. Hij laat Gods hart achter zijn geboden zien. Jezus wil ons meenemen in het ontvangen en het uitdelen van de ongelooflijke liefde van God!

Hoe ziet die liefde er dan concreet uit?

Jezus zegt: "Heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen." En Hij zegt heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

De liefde voor de vijand is volgens mij de kernzin. De drie dingen die Jezus daarna noemt zijn voorbeelden bij die liefde voor de vijand. In die voorbeelden kun jij jouw liefde voor jouw naaste concreet maken. Ook naar jouw vijand toe.

"Zegen wie jullie vervloeken."

Heb jij wel eens iemand gezegend? Dat kan met woorden: iemand het goede toewensen of toebidden. Het kan ook met jouw handen: dat je daarbij iemand de handen oplegt. God wil dat zijn zegen de aarde overgaat. Jezus wil ook jou daarvoor gebruiken. Zegen je kinderen als je die hebt gekregen. Zegen je broers en zussen in de Heer. Zegen je collega's. Zegen ook wie jou vervloeken!

"Doe goed aan wie jullie haten."

Op allerlei manieren kun je haat van mensen tegenkomen. Jezus zegt: Beantwoord

haat niet met haat. Maak het kwaad niet nog slechter door zelf ook kwaad te gaan doen. Bestrijd haat niet met haat, maar bestrijd haat met liefde!

De apostel Paulus zegt dat zo, in Romeinen 12,20-21: "Als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. ... Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede."

"Bid voor wie slecht behandelen"

Jezus spitst zijn onderwijs toe op de haat die zijn leerlingen ondervinden omwille van Jézus, hun Heer. Jezus zegt: Als andere mensen zo met jullie doen om mijn Naam, wil Ik dat jullie voor hen bidden.

Jezus vraagt van ons onze vijanden lief te hebben. Het lijkt wel alsof Jezus wil dat wij *volmaakt* zijn. Volmaakt in onze relaties, volmaakt in onze trouw binnen het huwelijk, volmaakt in onze eerlijkheid, volmaakt in onze liefde... Inderdaad, met die conclusie besluit ook ons tekstgedeelte: Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.

Wie is er hier in de kerk *zo* volmaakt? [Niemand] Wie hier in de kerk denkt dat hij of zij dat nog gaat worden in zijn leven? [Niemand] Waarom vraagt Jezus dit alles dan van ons? Vandaag in het bijzonder de liefde tot de vijand? Dat is dan toch niet realistisch? Daar worden we dan toch alleen maar moedeloos van? Perfect zijn? Volmaakt? Dat is onhaalbaar.

En het is de vraag of we dat ook wel willen. Voelen wij niet veel méér voor hoe Jezus zegt dat tollenaars met elkaar omgaan. Want zegt Jezus, die hebben lief die hun liefhebben, wederzijdse liefde. En je groet de mensen, die jou ook groeten, je broeders, je naasten. Zo zijn wij het ook gewend.

Voor ons gevoel is het logisch om degenen met wie je ruzie hebt, die je gekwetst hebben of die je naar het leven staan niet te groeten en ook niet lief te hebben. Want dat hebben ze toch ook niet verdiend!

Dat zit diep in ons hart: Een soort rechtvaardigheidsgevoel: Mensen die goed zijn, die verdienen je liefde. Die verdienen je groet. Die verdienen een vriendelijke benadering. En mensen die slecht zijn, die zich aan God noch gebod storen. Die je in het verleden pijn hebben gedaan. Met woorden of daden. Die verdienen straf als ze de wet overtreden hebben. Straf van de Nederlandse rechter. Maar zeker ook straf van God in de hemel. Zo denken wij, zo gedragen wij ons. En wij vinden dat we daarmee in ons recht staan.

Jezus vraagt niet van ons dat we iedereen even aardig vinden. Dat is geen liefde. God vraagt niet om onze emotie, maar om onze actie. Hoe wij onze vrienden en vijanden behandelen. Liefhebben wordt door Jezus ingevuld als zegenen ,goeddoen

en bidden. Het gaat dus niet om je gevoel, maar om je gedrag. En dan mag het geen verschil maken of er een vriend of een vijand tegenover je staat.

Toch denk je misschien nog steeds, dat is toch niet haalbaar!

Als ik denk aan die collega, die mij elke keer een hak zet. En ik ben de pineut. Als ik denk aan jongens en meisje in mijn klas, die mij pesten of mij voor schut zetten. Dat familielid dat me gekwetst heeft tot in het diepst van mijn hart. Nee, 'Heb je vijand lief', het klinkt dan mooi en het zal wel christelijk zijn, maar ik kán het niet.'

Mooi, die woorden van Jezus, maar wat moeten we er mee? Wat kunnen we ermee? We lezen ze al snel als geboden, regels, die we moeten houden. Maar dan gaat het denk ik mis. Dan raken we ontmoedigd. Laten we er op een andere manier naar kijken.

Wat is het verlangen van jouw hart? Wil je Jezus hierin volgen? Los van of het je lukt.

Corrie ten Boom stond even aan de grond genageld toen ze de kampbeul uit het concentratiekamp herkende. Ze had gepraat over vergeving, maar kon ze deze man vergeven? Nee, dat kon ze niet. Maar ze bad in zichzelf: God, wilt u deze man door mij heen liefhebben. En ze reikte hem de hand.

Dat mag van je verwacht worden, niet als gebod of regel
Het gaat om ons hart, laat Jezus je gedrag bepalen, roep Hem aan

Dat is iets anders dan de wereld door een roze bril bekijken. We hoeven niet iedereen aardig te vinden, en we hoeven ook niet goed te vinden wat ieder doet. Liefde is geen emotie, maar actie. Jezus roept ons op ieder goed te doen, zonder onderscheid. Jezus roept ons op om te bidden, voor iedereen, zonder onderscheid.

Dat is de volmaaktheid die Jezus van ons vraagt. Jezus vraagt ons geen perfectie, dat zou moedeloos maken. Hij daagt ons uit, hij prikkelt ons, hij opent onze ogen voor méér dan het gewone. Hij zegt: 'Wat doet u anders dan anderen? En daar sta je niet alleen voor, daarin worden we geholpen door Zijn Geest. Het is Zijn liefde die we door mogen geven. Het zijn Zijn ogen waarmee we kijken naar de mensen om ons heen.

En om af te sluiten, in Corrie ten Boom haar woorden: Kan jij vergeven? Nee. Ik kan het ook niet. Maar God kan het wel!'